

POLSKI
FADN

SYSTEM ZBIERANIA I WYKORZYSTYWANIA
DANYCH RACHUNKOWYCH Z GOSPODARSTW ROLNYCH

**Wyniki uzyskane
przez indywidualne
gospodarstwa rolne
prowadzące
rachunkowość w 2004 r.**

**(Wyniki reprezentatywne
dla regionu FADN 790
WIELKOPOLSKA i ŚLĄSK)**

Wykaz skrótów

EU - (ang. European Union); (pol. Unia Europejska)

EC – (ang. European Commission); (pol. Komisja Europejska)

CAP – (ang. Common Agricultural Policy); (pol. Wspólna Polityka Rolna)

DG-AGRI – (ang. Directorate-General Agriculture); (pol. Dyrekcja Generalna do Spraw Rolnictwa)

IERiGŻ – Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

EUROSTAT – Urząd Statystyczny Unii Europejskiej

SGM – (ang. Standard Gross Margin); (pol. Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia)

ESU – (ang. European Size Unit); (pol. Wielkość ekonomiczna)

LU – (ang. Livestock Unit); (pol. Jednostka przeliczeniowa zwierząt)

UAA – (ang. Utilized Agricultural Area); (pol. Ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne)

AWU (ang. Annual Work Unit); (Jednostka przeliczeniowa pracy)

FWU (ang. Family Work Unit); (Jednostka przeliczeniowa pracy godziny)

FADN – (ang. Farm Accountancy Data Network)

Polski FADN – System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych

euro – jednostka monetarna, obowiązująca w większości Krajów Członkowskich Unii Europejskiej

EUR – oznaczenie systemowe jednostki monetarnej o nazwie „euro”

Wstęp

Na podstawie obowiązków nałożonych przez Ustawę z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r.), Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej zbierał w 2004 r., we współpracy z 26 biurami rachunkowymi, dane rachunkowe z 12 100 gospodarstw rolnych, stanowiących reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw w Polsce.

W opracowaniu przedstawione są po raz pierwszy w 80-letniej historii rachunkowości w Polsce, wyniki statystycznie reprezentatywne dla pola obserwacji Polskiego FADN z regionu 790, liczącego 144 582 gospodarstw, których minimalna wielkość ekonomiczna określona wg zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych, wyniosła dwie europejskie jednostki wielkości (ESU). Zaprezentowane wyniki obliczone zostały na podstawie danych pochodzących z reprezentatywnej dla regionu FADN – Wielkopolska i Śląsk, próby liczącej 3 599 gospodarstw.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w publikacjach Dyrekcji Generalnej do Spraw Rolnictwa UE (DG AGRI).

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

- wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN),
- metodycznej, zawierającej wyjaśnienia metodyczne rachunku wyników,
- statystycznej, zawierającej dane statystyczne nazywane „Wyniki Standardowe FADN, poziom I” (ang. Standard Results), dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie trzech kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej, typu rolniczego i zasobów ziemi. Wyniki Standardowe zawierają około 120 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

1. Uwagi ogólne

1.1. Podstawowe informacje o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EWG z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej. W początkowej fazie zaistniał w sześciu krajach założycielskich, a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii, w Grecji (etap III) od 1981 r., w Hiszpanii i Portugalii (etap IV), od 1986 r., w Finlandii, Szwecji i Austrii (etap V) od 1995 r. i od 1 maja 2004 r. (etap VI) na Cyprze, w Estonii, Litwie, Łotwie, Malcie, Polsce, Słowacji, Słowenii, Republice Czeskiej i na Węgrzech.

Obecnie FADN funkcjonuje na terenie 25 krajów członkowskich UE.

Schemat 1 Etapy tworzenia FADN w Europie

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych z tej racji, że opisują przede wszystkim sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

Mając na uwadze cele do spełnienia, FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji rachunkowości tzw. zarządczej, a ta odmiana rachunkowości w odróżnieniu od finansowej¹ ma na celu jak najbardziej wierne odzwierciedlenie sytuacji gospodarstwa rolnego. O wyborze tej konwencji rachunkowości zdecydowała chęć podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych. W przeciwnym wypadku nawet najlepiej wypracowane warsztatowo decyzje odnosiłyby się do rzeczywistości wirtualnej, wygenerowanej przez wirtualne dane rachunkowe².

¹ Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych Krajach Członkowskich Unii Europejskiej.

² Większość uczestników szkoleń na temat rachunkowości rolnej na zadawane pytanie: czy możliwe jest podjęcie bardzo dobrej decyzji na podstawie danych które nie odzwierciedlają stanu rzeczywistego gospodarstwa, udzieliło negatywnej odpowiedzi. Taka odpowiedź jest niestety błędna. Stan takiej wiedzy może bowiem doprowadzić do podjęcia decyzji warsztatowo bardzo dobrych lecz niestety nieadekwatnych do stanu określonego gospodarstwa. Zagrożenie to potęgowane jest tym, że odnosi się nie tylko do decyzji podejmowanych na szczeblu gospodarstwa rolnego przez bezpośredniego decydenta – rolnika, ale także udzielania nieadekwatnych porad przez doradców oraz decyzji podejmowanych przez polityków gospodarczych.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe, mające zasadniczy udział w tworzeniu wartości dodanej w rolnictwie. Za takie uznawane są gospodarstwa, które mieszczą się w grupie gospodarstw wytwarzających w danym regionie FADN lub kraju co najmniej 90% wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM). Dolny próg graniczny gospodarstwa rolnego zaliczanego do pola obserwacji FADN wyznaczany jest na podstawie sumowania wartości SGM z gospodarstw znajdujących się w krajowym rejestrze gospodarstw rolnych, poczynając od największych do momentu, aż ustalona zostanie wielkość ostatniego gospodarstwa, które wyczerpuje 90% wartości SGM w odpowiedniej jednostce administracyjnej.

Progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN są różne w poszczególnych Krajach Członkowskich. Różnice te wynikają przede wszystkim z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej poszczególnych Krajów Członkowskich.

Podkreślić należy, że FADN jest jedyną bazą danych, gromadzonych według jednolitych zasad z reprezentacyjnej próby towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych

Zasady klasyfikacji gospodarstw zostały precyzyjnie określone i po raz pierwszy formalnie ustanowione Decyzją Komisji (EWG) 78/463/EEC z dnia 7 kwietnia 1978 r. Według tych zasad gospodarstwa rolne funkcjonujące na terenie Wspólnoty klasyfikowane są najczęściej według dwóch kryteriów:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

W podstawowej klasyfikacji gospodarstw rolnych mają zastosowanie parametry ekonomiczne. Są nimi:

- standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM – Standard Gross Margin),
- europejska jednostka wielkości (ESU – European Size Unit).

1. Standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM - Standard Gross Margin) jest nadwyżką wartości produkcji danej działalności rolniczej nad wartością kosztów bezpośrednich **w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcji**. W celu wyeliminowania wpływu zmian w produkcji (np. wywołanych złą pogodą) lub cen produktów i środków produkcji, do obliczeń przyjmowane są średnie z trzech lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z danego regionu. Z tego właśnie powodu, pojęcie nadwyżki bezpośredniej zostało uzupełnione terminem „standardowa”.

Współczynniki SGM są obliczane dla każdego regionu statystycznego i dla każdej prowadzonej działalności w odniesieniu do 1 ha uprawy lub 1 sztuki zwierzęcia. W Unii Europejskiej są regiony SGM, dla których wylicza się SGM dla 124 działalności.

Tak duża liczba pozycji w zestawach standardowych nadwyżek bezpośrednich odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa w Unii Europejskiej, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

2. Europejska Jednostka Wielkości (ESU-European Size Unit) jest parametrem służącym do określania wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego. W tym celu wartość standardowej nadwyżki bezpośredniej gospodarstwa rolnego wyraża się w jednostkach ESU. Jedno ESU odpowiada równowartości 1200 euro.

3. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego stanowi jedno z kryteriów używanych dla charakteryzowania gospodarstwa rolnego we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Jest ona określana na podstawie sumy wartości standardowych nadwyżek bezpośrednich (SGM) wszystkich działalności występujących w gospodarstwie.

4. Typ rolniczy gospodarstwa jest kolejnym kryterium stosowanym w klasyfikacji gospodarstw rolnych. Jest on określany na podstawie udziału poszczególnych działalności w tworzeniu ogólnej wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM) w gospodarstwie.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw są dzielone na:

- 8 typów ogólnych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 17 typów podstawowych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem trzech znaków),
- podtypy 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem czterech znaków).

Współczynniki SGM liczone są okresowo na podstawie średnich danych z trzech kolejnych lat w wydzielonych regionach krajów członkowskich. Komisja UE ustala listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest policzenie SGM, obecnie lista ta obejmuje 109 rodzajów działalności.

1.2. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w ESU. Wielkość ta jest ustalana dla każdego kraju członkowskiego oddzielnie i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 1.2-1).

Tabela 1.2-1 Progi minimalnej wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN wg krajów członkowskich w 2004 r.

Kraj	Dolny próg wielkości ekonomicznej ESU	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura %
Austria	8	2 000	2,5
Belgia	16	1 000	1,2
Cypr	1	500	0,6
Czechy	4	1 300	1,6
Dania	8	2 000	2,5
Estonia	2	500	0,6
Finlandia	8	1 300	1,6
Francja	8	6 100	7,5
Grecja	2	5 500	6,8
Hiszpania	2	10 100	12,4
Holandia	16	1 500	1,8
Irlandia	2	1 300	1,6
Litwa	2	1 000	1,2
Luksemburg	8	300	0,4
Łotwa	2	1 000	1,2
Malta	8	500	0,6
Niemcy	8	5 300	6,5
Polska	2	12 100	14,9
Portugalia	2	3 000	3,7
Słowacja	6	600	0,7
Słowenia	2	900	1,1
Szwecja	8	1 000	1,2
Węgry	2	1 900	2,3
Wielka Brytania (w tym: Irlandia Północna)	16 (8)	2 500 (320)	3,1
Włochy	4	18 000	22,2
Razem FADN UE	x	81 200	100,0

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 730/2004 z 19 kwietnia 2004 zmieniające Rozporządzenia nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw dla ustalania dochodów gospodarstw rolnych z powodu przyłączenia Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji, Słowenii i Węgier do Unii Europejskiej.

Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje Łącznikowe z poszczególnych krajów opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane w celu akceptacji do Komitetu Wspólnoty nadzorującego FADN.

Wewnątrz pola obserwacji FADN istnieje wielkie zróżnicowanie gospodarstw rolnych, biorąc pod uwagę kryterium wielkości ekonomicznej czy typu rolniczego.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlania tego zróżnicowania w próbie badawczej Agencja Łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby, mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru gospodarstw mają zastosowanie do warstwowania zbioru gospodarstw trzy kryteria:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

1.3. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 000 danych rachunkowych, dotyczących wyłącznie gospodarstwa rolnego. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę źródeł zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje).

O zakresie i formacie zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, decyduje zawartość tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN, opisanego w Rozporządzeniu Komisji 2253/2004/EEC z 23 grudnia 2004 r. Przepisy te zawierają obok szczegółowego wykazu zmiennych, także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania sprawozdania oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie z gospodarstwa rolnego FADN składa się z 14 grup danych rachunkowych, pogrupowanych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N)

- Informacje ogólne (Tabela A),
- Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo (Tabela B),
- Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej (Tabela C),
- Stan i wartość zwierząt (Tabela D),
- Zakup i sprzedaż zwierząt (Tabela E),
- Koszty (Tabela F),
- Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi (Tabela G),
- Zadłużenie (Tabela H),
- Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt) (Tabela K),
- Podatek od wartości dodanej (VAT) (Tabela I),
- Granty, subsydia i dopłaty wyrównawcze (Tabela J),
- Kwoty i inne prawa (Tabela L),
- Dopłaty bezpośrednie do upraw polowych (Tabela M),
- Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt (Tabela N).

1.4. Prezentacja wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawie statystycznym nazwanym „Wyniki Standardowe FADN–Poziom I”³. Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej. W niniejszej publikacji zostały dodatkowo zamieszczone grupowania gospodarstw według powierzchni użytków rolnych.

Tabela 1.4-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
AB	Uprawy polowe	13	Zboża, oleiste i strączkowe
		14	Inne uprawy polowe
		60	Uprawy polowe ogrodnicze i trwałe, łącznie
C	Warzywa i kwiaty	20	Uprawy ogrodnicze
D	Winnice	31	Winnice
E	Uprawy trwałe	32	Drzewa i krzewy owocowe (łącznie z cytrusowymi)
		33	Gaje oliwne
		34	Pozostałe uprawy trwałe, łącznie
F	Krowy mleczne	41	Bydło mleczne
G	Zwierzęta żywione w systemie wypasowym (bez krów mlecznych)	42	Bydło opasowe
		43	Bydło ogółem
		44	Owce, kozy i inne zwierzęta żywione w systemie wypasowym
H	Zwierzęta ziarnożerne	50	Zwierzęta żywione paszami treściwymi
I	Mieszane	71	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych w systemie wypasowym
		72	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych paszami treściwymi
		81	Uprawy polowe i zwierzęta żywione w systemie wypasowym, łącznie
		82	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie

³ Struktura Wyników Standardowych FADN opisana w dokumencie Komitetu do spraw FADN; RI/CC 882 rev. 7.0: Definitions of Variables used in FADN standard results, zamieszczonym na stronie:

http://forum.europa.eu.int/Public/irc/agri/rica/library?l=/fadn_committees/ricc&vm=detailed&sb=Title.

Zestawienie typów rolniczych TF8 jest kombinacją typów podstawowych, pochodzących z różnych typów ogólnych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych.

Z kolei w Tabeli 1.4-2 przedstawione jest sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) obowiązujących we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych na podstawie Rozporządzenia 2003/369 (UE).

Tabela 1.4-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej, klasyfikacja ES6

ES6		Rozmiar w ESU	
bardzo małe	(XS)	<	4
małe	(S)	4 ≤	8
średnio – małe	(MS)	8 ≤	16
średnio – duże	(ML)	16 ≤	40
duże	(L)	40 ≤	100
bardzo duże	(XL)	>	100

Klasyfikacja gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych wyrażonej w ha, jest rzadziej stosowaną (patrz: Tabela 1.4-3) w typologii UE (Rozporządzenie 99/725/EEC). Tego grupowania także nie stosuje się w Wynikach Standardowych FADN. W publikacjach Komisji UE została ona wyparta przez grupowanie według parametrów ekonomicznych, ustalonych w ramach Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych.

Tabela 1.4-3 Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie		Powierzchnia użytków rolnych w ha	
bardzo małe	(AXS)	≤	5
małe	(AS)	5 ≤	10
średnio – małe	(AMS)	10 ≤	20
średnio – duże	(AML)	20 ≤	30
Duże	(AL)	30 ≤	50
bardzo duże	(AXL)	>	50

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych parametrów ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem http://europa.eu.int/comm/agriculture/rica/index_en.cfm.

[illegible]

Schemat 1 ilustruje sposób obliczenia wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, zmiana stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych jest obojętna dla poziomu określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 2. Sposób obliczania szacunkowej zmiany wartości zwierząt stada podstawowego

$$\text{REGIDX}_n = \frac{\frac{W_{kn}}{L_{kn}}}{\frac{W_{pn}}{L_{pn}}}$$

gdzie:

REGIDX - index cen;

Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego;

n - grupa zwierząt;

Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego;

Wp - wartość na początek roku obrachunkowego;

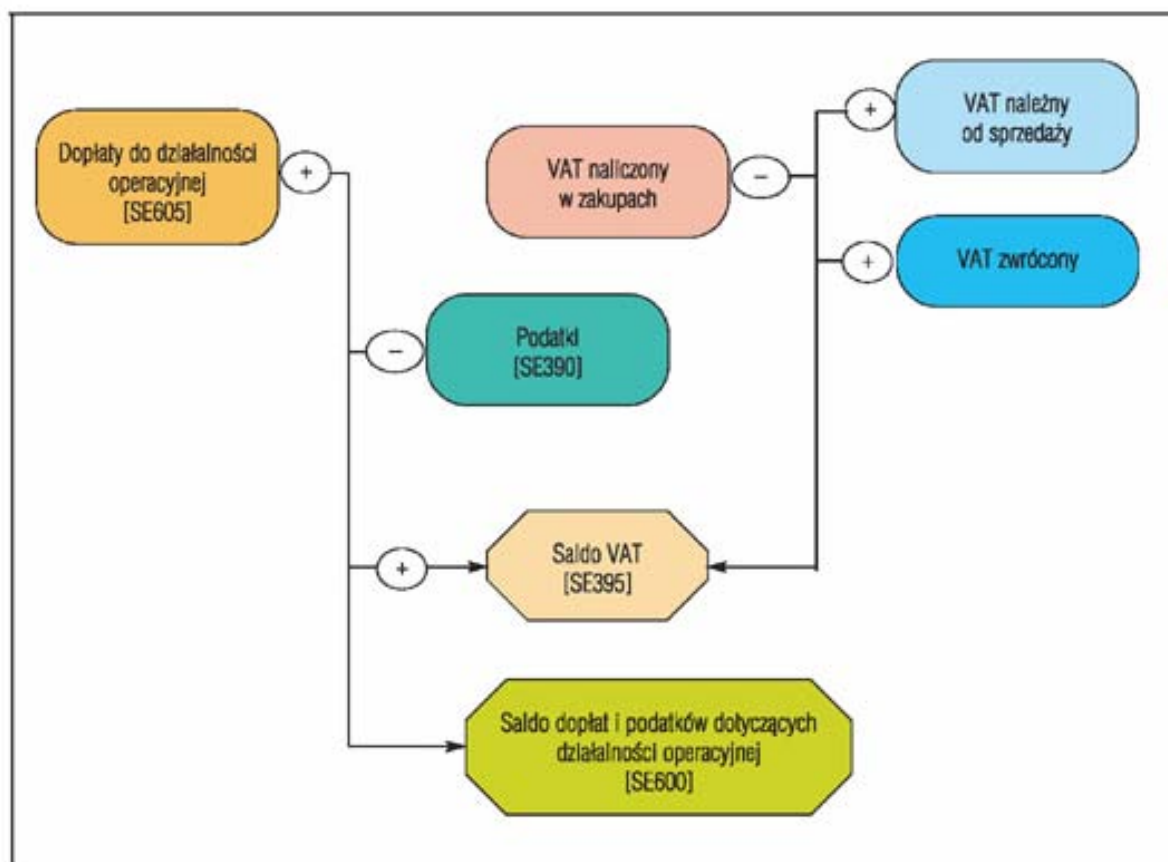
Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego;

LWAL - zmiany wartości zwierząt.

$$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{W_{kn}}{\text{REGIDX}_n} - W_{pn} \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$$

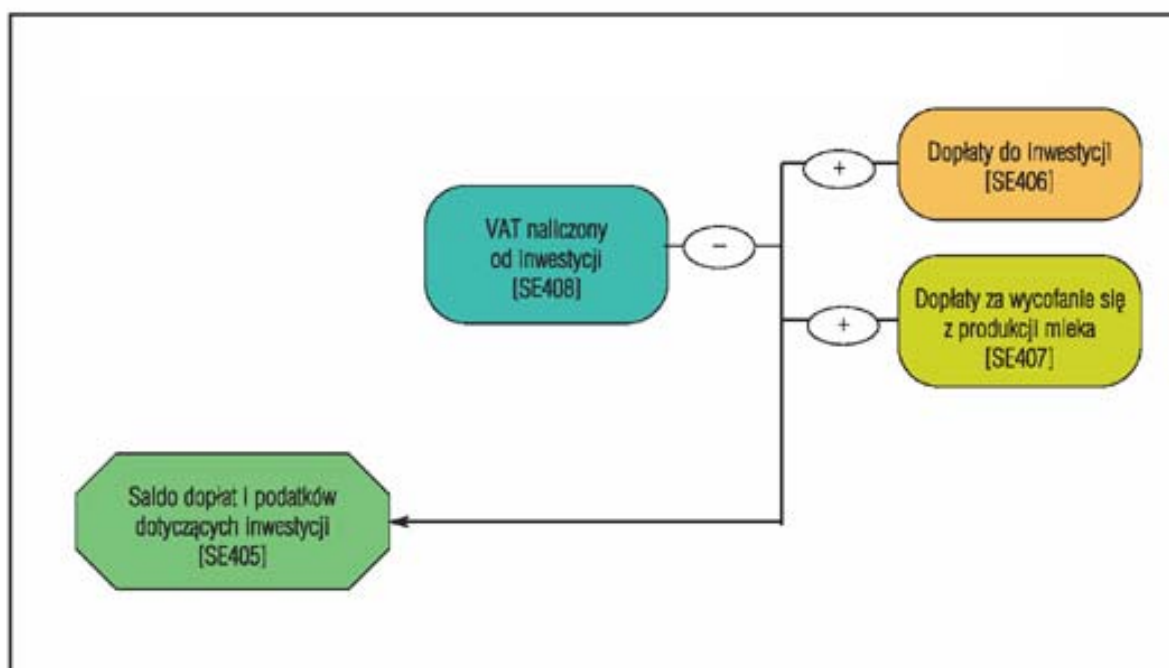
W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest szacunkowa zmiana wartości zwierząt stada podstawowego, spowodowana zmianą cen w roku obrachunkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego została wyodrębniona jako zmienna systemowa SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 3. Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

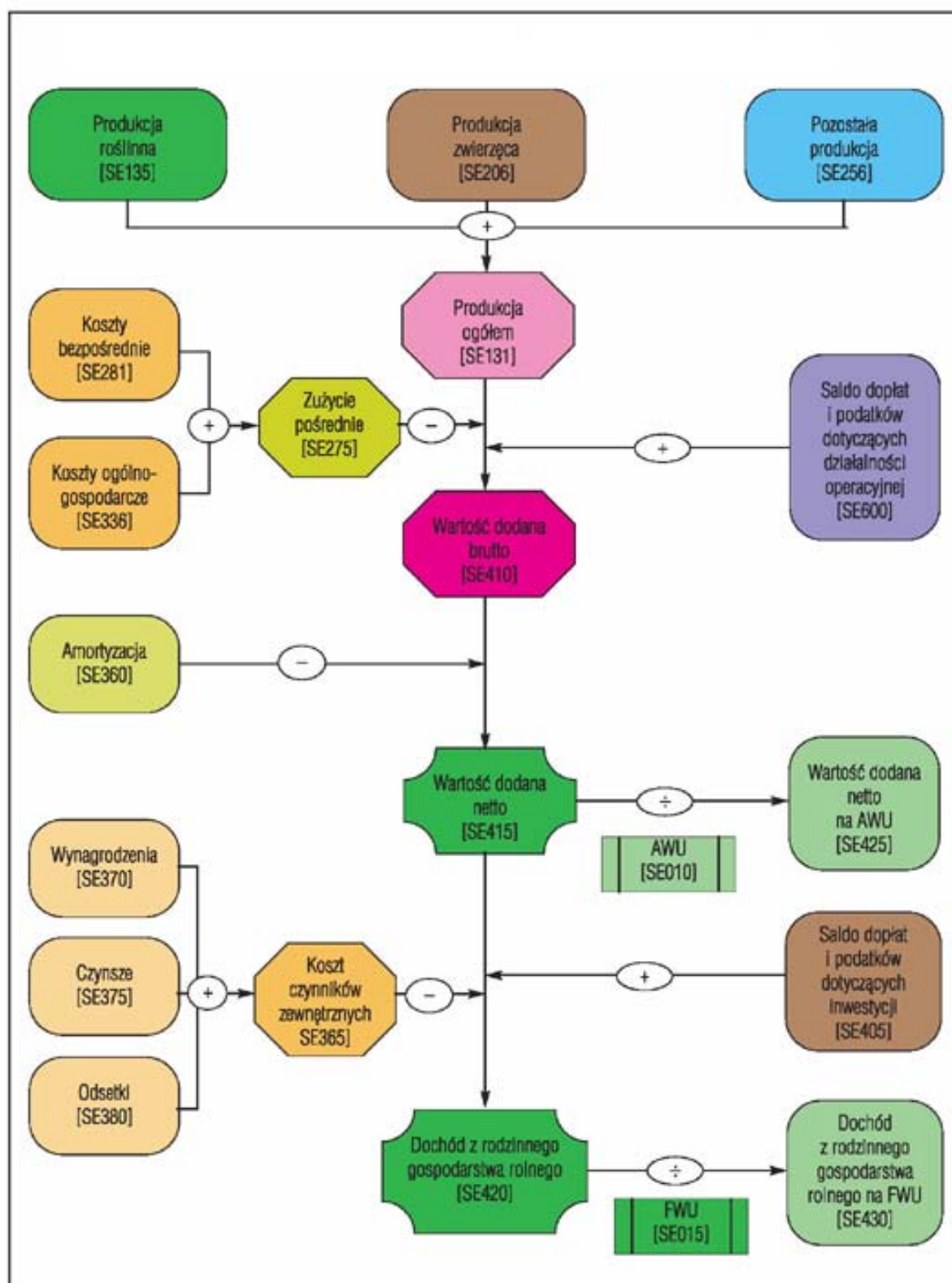
Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej, pominięte są w grupie kosztów (pozycja zużycie pośrednie). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetami (patrz: Schemat 3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

Schemat 4. Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji

Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

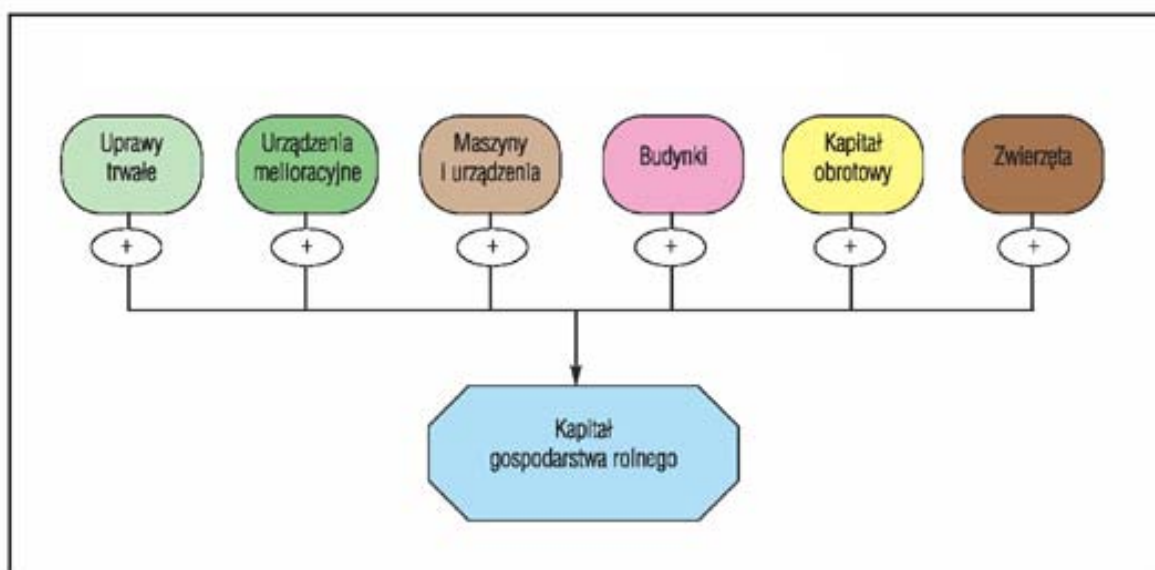
Schemat 5. Sposób obliczania dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

Schemat 5 przedstawia sposób obliczenia poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej

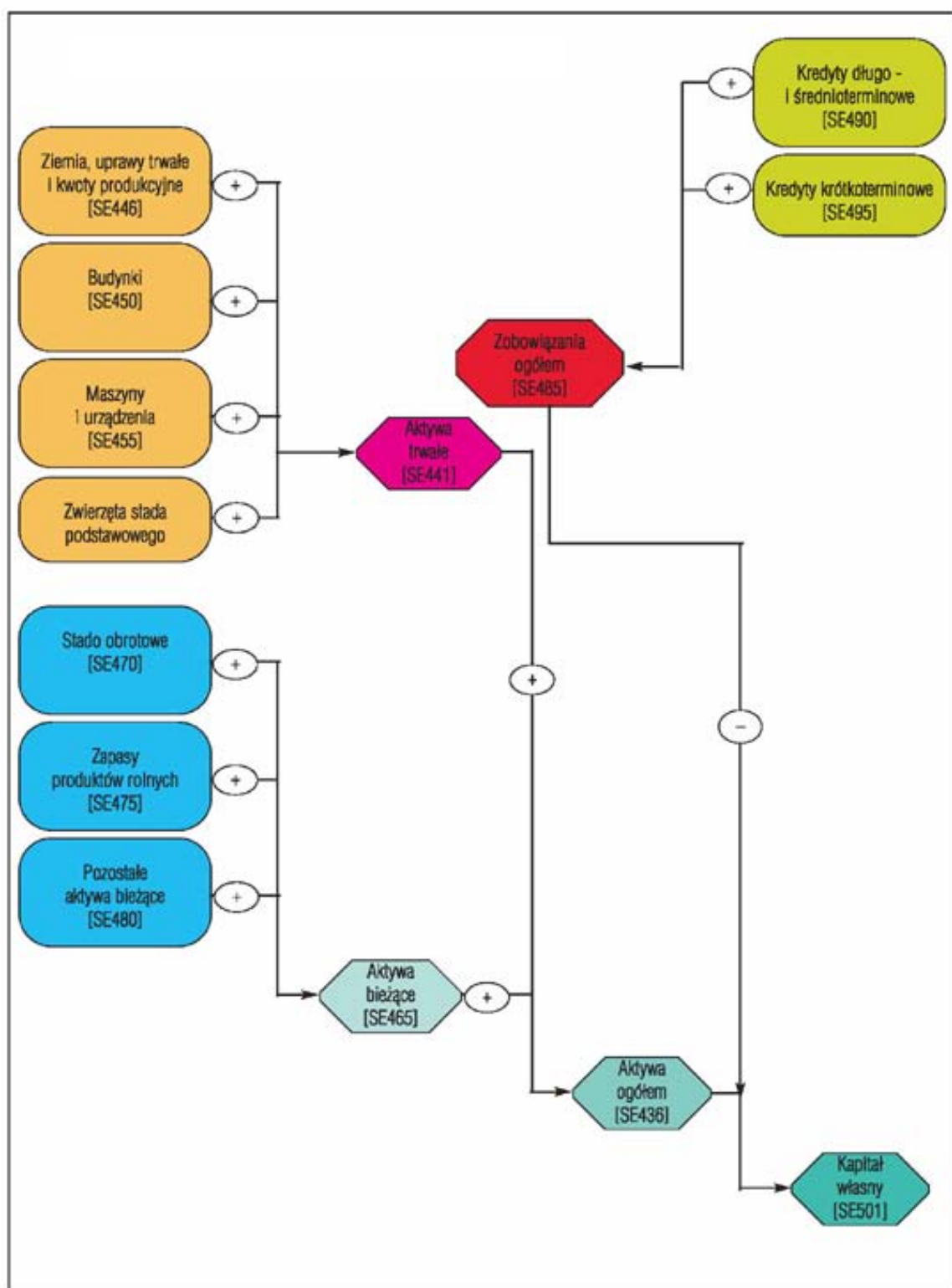
zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych i dodaje saldo dopłat i podatku VAT dotyczących inwestycji. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 6. Obliczenie kapitału gospodarstwa rolnego

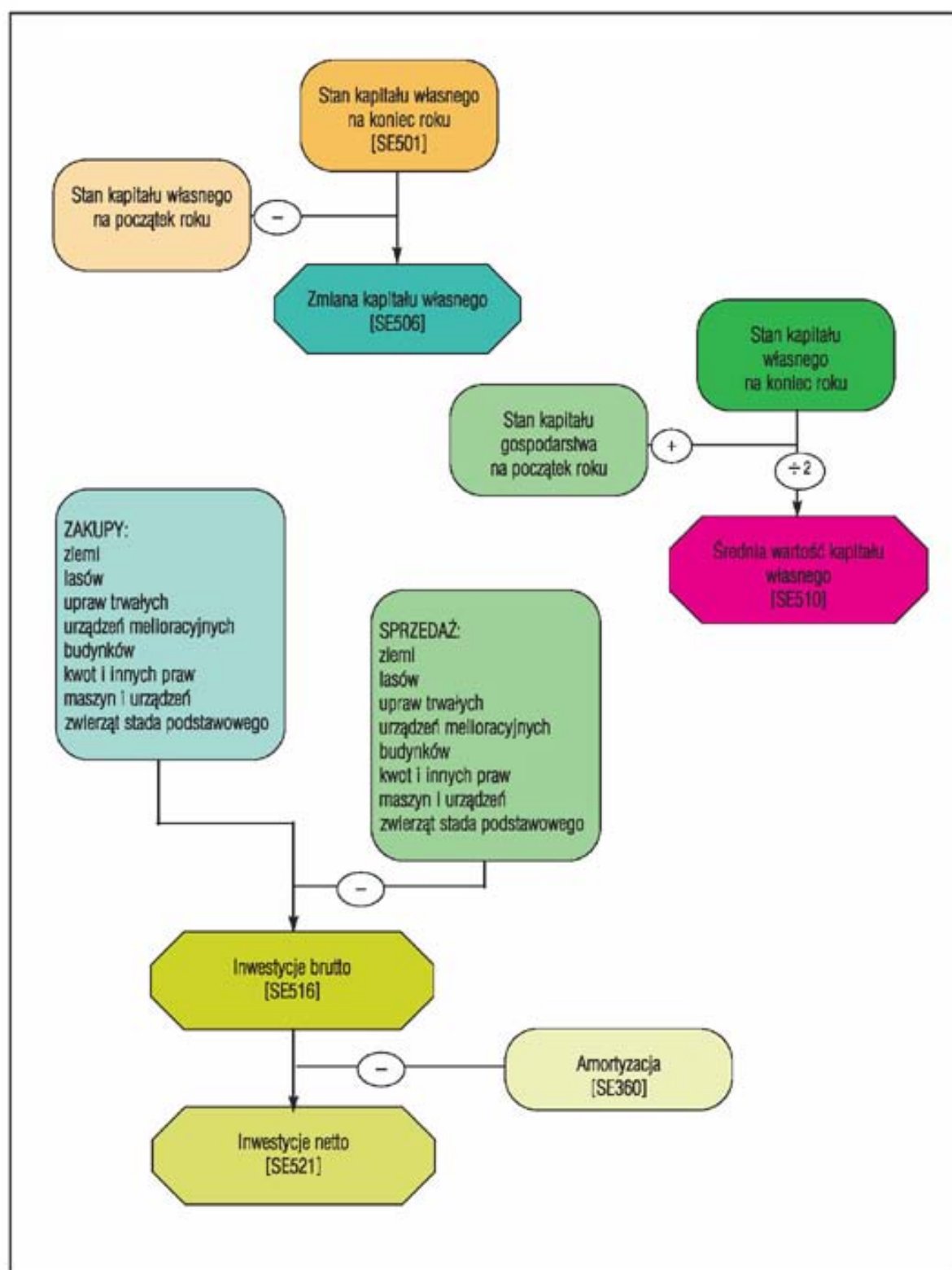
Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

Schemat 7. Sposób prezentacji bilansu finansowego gospodarstwa rolnego

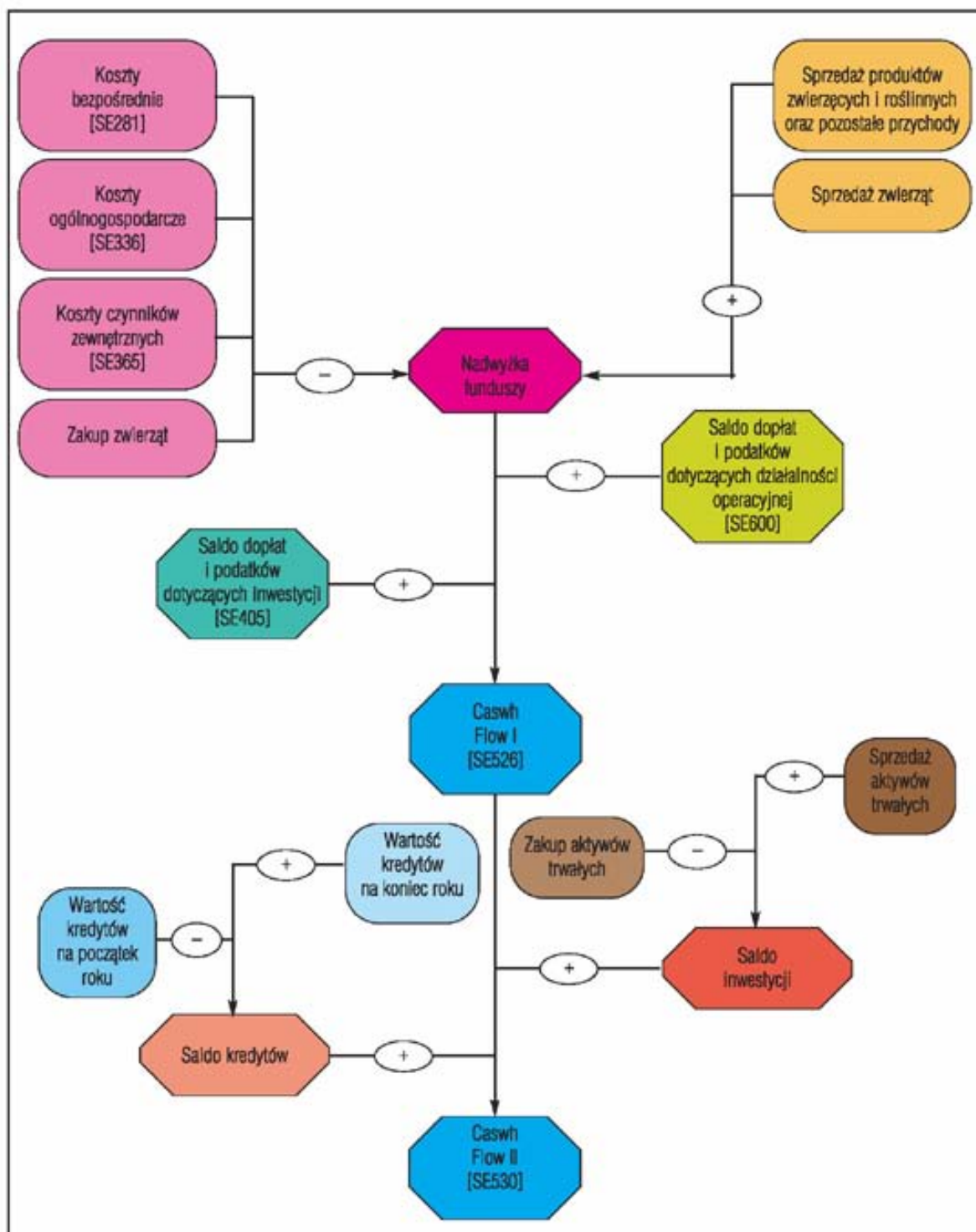
Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup rzeczowych i aktywa bieżące – składające się z 3 grup rzeczowych. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 8. Sposób obliczania wybranych wskaźników bilansowych i finansowych.

Na schemacie zaprezentowany jest sposób obliczania czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

**Schemat 9. Sposób obliczania sald przepływu środków pieniężnych:
Cash Flow I i Cash Flow II**

Na schemacie zaprezentowano sposób obliczania dwóch rodzajów sald przepływu pieniędzy w roku obrachunkowych: Cash Flow I – stanowiącego saldo przepływu pieniędzy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego i Cash Flow II - stanowiącego saldo ze wszystkich trzech działalności gospodarstwa rolnego (operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej).

3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2002 (PSR 2002), działalność rolniczą prowadzi 2 172 205 gospodarstw rolnych. Z tej liczby tylko 745 023 gospodarstwa posiadają wielkość ekonomiczną przekraczającą 2 ESU, będącą minimalnym progiem wielkości ekonomicznej gospodarstw włączonych do pola obserwacji FADN w Polsce.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych.

W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte parametry standardowych nadwyżek bezpośrednich SGM „2000”. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ przy udziale ekspertów z IUNG oraz SGGW. Obliczono zestawy parametrów SGM dla czterech wydzielonych w Polsce regionów rolniczych.

Schemat 10. Podział Polski na regiony FADN

Opracowanie na podstawie: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 730/2004 z dnia 19 kwietnia 2004r. dostosowujące rozporządzenie (EWG) nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw rolnych przekazujących dane do celów określenia dochodów gospodarstw rolnych w następstwie przystąpienia Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji, Słowenii i Węgier do Unii Europejskiej.

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ na podstawie odpowiednich przepisów Unii Europejskiej - Decyzja Komisji EEC/85/377 (Dz. U. L 220, 17.08.1985).

3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość we współpracy z IERiGŻ

W niniejszej publikacji zawarte są dane z 3559 gospodarstw rolnych, których wielkość ekonomiczna stanowiła, co najmniej 2 ESU⁴. Jest to część reprezentatywnej próby, liczącej 12100 gospodarstw rolnych.

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość w ramach Polskiego FADN w 2004 roku (patrz: Tabela 3.2-2 i 3.2-3) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy⁵ (patrz: Tabela 3.2-1). W 2004 r. dane z 3559 gospodarstw zostały wprowadzone do komputerowej bazy danych, stanowiącej podstawę empiryczną do wykonywania analiz i opracowań. Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, że próba nie jest statystycznie reprezentatywna dla gospodarstw towarowych funkcjonujących w Polsce. Z tego powodu prezentowane wyniki nie są reprezentatywnymi, obrazującymi stan całego sektora towarowych gospodarstw rolnych, lecz jedynie dla tych grup gospodarstw, które dostarczyły danych rachunkowych.

Pozycje wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji wyrażone są wg wartości netto (bez VAT). Pomimo, że polscy rolnicy podlegali zwolnieniu podmiotowemu z podatku od towarów i usług w 2004 r., nazywanym w skrócie VAT, prowadzili oni ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W niniejszym opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych - złotych.

⁴ Odpowiada to 9 523,73 zł wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej wytworzonej w gospodarstwie, obliczonej według parametrów SGM „2000”, przyjęto 1 euro = 3,96822 zł ($3,96822 \times 1\,200 \times 2 = 9\,523,73$).

⁵ Procedura losowania w ramach badań reprezentacyjnych wymaga dzielenia populacji (i oczywiście próby) na warstwy według trzech kryteriów: typu rolniczego, wielkości ekonomicznej, regionu.

Tabela 3.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w polu obserwacji obejmujących region Wielkopolska i Śląsk według typu rolniczego i klas wielkości ekonomicznej

		DPP	Klasy według ES6						RAZEM
			Bardzo małe [XS]	Małe [S]	Średnio – małe [MS]	Średnio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]	
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]	0	16 770	12 665	7 686	3 451	743	496	41 811
	Uprawy ogrodnicze [C]	0	1 755	2 152	1 680	1 193	340	83	7 203
	Winnice [D]	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pozostałe trwałe [E]	0	844	647	456	216	56	34	2 253
	Bydło mleczne [F]	0	692	942	1 138	497	16	3	3 288
	Zwierzęta przeżuwające [G]	0	1 283	1 264	1 388	1 152	144	38	5 269
	Zwierzęta ziarnożerne [H]	0	4 809	5 975	8 075	7 850	1 986	391	29 086
	Uprawy i zwierzęta różne [I]	0	20 976	30 445	28 459	14 815	1 364	585	96 644
9		0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM		0	47 129	54 090	48 882	29 174	4 649	1 630	185 554

Źródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie populacji gospodarstw badanych w Powszechnym Spisie Rolnym w 2002 roku; klasyfikacja z użyciem, SGM „2000”; kurs wymiany 1 euro = 3,96822 zł).

Tabela 3.2-2 Rozkład badanych⁶ gospodarstw rolnych w regionie Wielkopolska i Śląsk według typu rolniczego i klas wielkości ekonomicznej

		DPP	Klasy według ES6						RAZEM
			Bardzo małe [XS]	Małe [S]	Średnio – małe [MS]	Średnio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]	
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]		61	132	236	230	80	14	753
	Uprawy ogrodnicze [C]		3	7	20	53	24	6	113
	Winnice [D]								
	Pozostałe trwałe [E]		4	5	7	5	1	0	22
	Bydło mleczne [F]		2	13	38	49	4	0	106
	Zwierzęta przeżuwające [G]		0	7	44	120	34	4	209
	Zwierzęta ziarnożerne [H]		12	40	122	337	196	38	745
	Uprawy i zwierzęta różne [I]		70	209	490	721	142	19	1 651
9									
RAZEM			152	413	957	1 515	481	81	3 599

⁶ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

Do zamieszczenia wyników gospodarstw pogrupowanych według kryterium zasobów ziemi, skłoniło nas duże zainteresowaniem krajowych użytkowników, przyzwyczajonych do tego rodzaju statystyki powszechnie stosowanej w Polsce (m.in. w GUS).

Tabela 3.2-3 Rozkład gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha	Liczba gospodarstw w próbie
bardzo małe (AXS)	≤ 5	157
małe (AS)	$5 \leq 10$	337
średnio – małe (AMS)	$10 \leq 20$	1021
średnio – duże (AML)	$20 \leq 30$	720
duże (AL)	$30 \leq 50$	762
bardzo duże (AXL)	> 50	602

4. Wyniki standardowe FADN, z próby gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2004 r. we współpracy z IERiGŻ

Prezentowane dane są średnimi ważonymi z grupy gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość.

4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych

Tabela 4.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwale	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowy m	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		144 582	37 891	3 370	1 360	4 448	5 837	21 404	70 273
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		3 599	753	113	22	106	209	745	1 651
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO		4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268

Tabela 4.1-2 Struktura produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Pozostałe	Bydło	Zwierz. w	Zwierz.	Uprawy i
				polowe	ogrodnicze					
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	17,0	12,9	23,5	7,7	13,0	23,2	30,4	14,7
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	1,890	1,820	7,499	2,202	1,765	1,965	1,893	1,653
SE011	Czas pracy ogółem	h	4 162	4 009	16 498	4 844	3 885	4 332	4 185	3 637
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	1,522	1,384	1,712	1,341	1,698	1,789	1,557	1,547
SE016	Czas pracy własnej	h	3 348	3 044	3 767	2 949	3 737	3 937	3 425	3 403
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	0,368	0,436	5,786	0,861	0,067	0,175	0,336	0,106
SE021	Czas pracy najemnej	h	814	965	12 731	1 895	149	395	760	234
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	25,3	35,0	4,4	8,1	19,1	30,8	22,5	22,1
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	6,7	11,3	0,2	0,1	3,8	8,1	4,8	5,3
SE035	Zboża	ha	17,09	24,04	2,78	0,87	7,66	11,83	19,37	14,67
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	4,08	7,90	0,60	0,37	0,87	1,77	1,82	3,35
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,43	1,14	0,72	0,02	0,01	0,01	0,05	0,22
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,12	0,12	0,21	6,82	0,01	0,00	0,01	0,03
SE055	Sady	ha	0,12	0,12	0,21	6,76	0,01	0,00	0,01	0,03
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	3,6	1,9	0,1	0,1	10,9	17,4	1,3	3,9
SE072	Ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	Ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	24,0	4,6	0,2	0,0	21,5	33,9	72,3	20,6
SE085	Krowy mleczne	LU	3,53	0,72	0,03	0,00	16,06	19,68	0,41	4,10
SE090	Pozostałe bydło	LU	2,54	1,04	0,02	0,00	4,51	11,55	0,62	3,22
SE095	Owce i kozy	LU	0,10	0,17	0,00	0,00	0,00	0,15	0,08	0,07
SE100	Trzoda chlewna	LU	14,15	2,44	0,14	0,00	0,82	2,46	49,43	12,48
SE105	Drób	LU	3,60	0,22	0,00	0,00	0,06	0,03	21,66	0,68
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	58,5	59,9	46,7	52,2	49,6	57,6	59,0	56,2
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	64,5	64,3	58,1	27,8	70,0	63,3	64,9	65,7
SE120	Liczba jednostek przeliczeniowych zwierząt żywionych systemem wypasowym na 1 ha	LU/h a	1,69	1,00	0,57	0,00	1,88	1,80	0,89	1,88
SE125	Mleczność krow	kg/kr owę	4 362	3 299	2 696	0	4 639	5 246	3 655	4 064

Tabela 4.1-3 Produkcja według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	148 033	122 310	307 315	79 613	94 105	149 676	319 958	106 498
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	68 400	106 425	305 029	79 082	19 077	34 003	50 661	47 724
SE140	Zboża	zł	33 876	51 910	4 517	1 270	12 917	20 634	39 025	27 050
SE145	Rośliny białkowe	zł	281	524	54	0	47	86	263	202
SE150	Ziemniaki	zł	5 905	10 067	1 336	348	2 282	2 818	2 889	5 391
SE155	Buraki cukrowe	zł	8 915	13 590	47	0	2 776	8 317	5 069	8 601
SE160	Rośliny oleiste	zł	5 727	13 263	931	225	159	834	2 337	3 793
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	297	595	0	0	0	139	381	163
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	11 574	13 716	289 668	1 567	153	43	547	2 314
SE175	Owoce	zł	1 052	836	1 996	72 816	37	2	50	190
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Powierzchnia paszowa	zł	15	142	24	24	540	1 280	46	-202
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	759	1 783	6 457	2 832	166	-148	53	221
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	79 038	15 060	2 100	224	74 608	114 599	268 989	58 220
SE211	Zmiana wartości zwierząt	zł	2 056	-623	-120	0	1 862	5 089	11 495	529
SE216	Mleko krowie i przetwory z mleka	zł	12 674	1 970	56	0	62 590	87 855	1 195	13 388
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	4 262	1 889	63	0	9 169	18 859	1 255	5 219
SE225	Wieprzowina	zł	40 839	6 909	1 958	0	2 542	7 068	145 569	35 119
SE230	Owce i kozy	zł	143	212	0	0	0	302	134	113
SE235	Mięso dróbów	zł	16 426	3 708	-1	0	160	129	91 594	3 876
SE240	Jaja	zł	3 844	120	3	0	38	22	25 308	132
SE245	Mleko owcze i kozie	zł	42	10	0	0	0	596	18	27
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	808	243	21	224	108	-234	3 916	346
SE256	Pozostała produkcja	zł	594	824	186	307	421	1 074	308	554
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	2 087	1 288	2 128	287	1 823	2 145	2 538	2 424
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	17 391	7 464	2 356	39	11 451	17 056	33 910	19 173

Tabela 4.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE270	Koszty ogółem	zł	116 562	100 221	237 269	70 295	66 982	107 452	255 737	81 982
SE275	Zużycie pośrednie	zł	92 298	67 971	177 214	35 469	50 557	82 688	227 245	64 780
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	70 341	45 230	97 116	17 628	34 171	58 066	199 093	47 710
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	5 388	8 270	29 610	2 699	2 125	3 791	3 488	3 641
SE295	Nawozy	zł	11 300	17 603	24 496	4 911	5 840	11 025	10 077	8 132
SE300	Środki ochrony roślin	zł	4 999	9 711	6 117	8 218	1 288	2 789	3 234	3 298
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 295	851	36 528	1 678	376	626	243	271
SE310	Pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	5 695	1 677	24	0	19 883	29 999	1 448	6 621
SE315	Pasze dla zwierząt z produkcji własnej	zł	3 475	1 343	24	0	9 814	13 354	954	4 404
SE320	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	38 897	5 796	288	41	1 567	4 470	171 378	24 219
SE325	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu z produkcji własnej	zł	12 326	3 702	171	0	877	2 611	31 550	13 473
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	2 766	1 323	51	0	3 092	5 363	9 224	1 525
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	0	4	82	0	2	2	1
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	21 957	22 741	80 097	17 840	16 386	24 622	28 151	17 070
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 864	5 946	8 788	5 643	4 496	7 742	7 909	4 992
SE345	Energia	zł	10 221	10 190	62 891	7 213	6 599	10 033	13 513	7 012
SE350	Usługi	zł	3 416	4 296	2 723	1 509	3 188	3 906	3 005	3 111
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 456	2 309	5 695	3 476	2 103	2 942	3 724	1 957
SE360	Amortyzacja	zł	16 370	16 839	30 328	25 294	14 155	19 437	20 414	13 930
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	7 893	15 411	29 728	9 532	2 270	5 327	8 078	3 272
SE370	Wynagrodzenia	zł	3 157	3 949	23 259	8 325	848	2 444	4 789	1 373
SE375	Czynsze	zł	3 306	9 896	387	220	470	1 013	998	1 025
SE380	Odsetki	zł	1 430	1 566	6 082	988	952	1 870	2 292	874

Tabela 4.1-5 Dopłaty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 592	5 563	-4 662	4 573	2 275	4 184	4 419	2 689
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	4 335	7 386	935	5 501	2 365	4 448	2 643	3 461
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	340	643	27	75	229	432	181	245

Tabela 4.1-6 Saldo dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 592	5 563	-4 662	4 573	2 275	4 184	4 419	2 689
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	4 335	7 386	935	5 501	2 365	4 448	2 643	3 461
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	670	418	-4 372	-318	428	634	3 014	370
SE390	Podatki	zł	1 412	2 241	1 225	610	519	898	1 238	1 142
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	617	1 095	-2 007	1 119	-36	32	142	711
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 412	1 917	1 264	4 155	778	1 325	1 320	1 170
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	795	822	3 271	3 036	813	1 293	1 179	459

Tabela 4.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	148 033	122 310	307 315	79 613	94 105	149 676	319 958	106 498
SE275	Zużycie pośrednie	zł	92 298	67 971	177 214	35 469	50 557	82 688	227 245	64 780
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 592	5 563	-4 662	4 573	2 275	4 184	4 419	2 689
SE410	Wartość dodana brutto	zł	59 327	59 902	125 439	48 718	45 823	71 171	97 132	44 406
SE360	Amortyzacja	zł	16 370	16 839	30 328	25 294	14 155	19 437	20 414	13 930
SE415	Wartość dodana netto	zł	42 956	43 064	95 112	23 424	31 668	51 734	76 718	30 477
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	7 893	15 411	29 728	9 532	2 270	5 327	8 078	3 272
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	617	1 095	-2 007	1 119	-36	32	142	711
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	35 681	28 747	63 377	15 011	29 362	46 439	68 782	27 915

Tabela 4.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną ogółem	zł/A WU	22 732	23 661	12 684	10 639	17 942	26 333	40 525	18 438
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną nieopłaconą	zł/F WU	23 445	20 774	37 017	11 197	17 289	25 957	44 177	18 048

Tabela 4.1-9 Bilans według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE436	Aktywa ogółem	zł	391 205	386 940	713 061	426 276	327 807	510 602	532 465	328 461
SE441	Aktywa trwałe	zł	311 317	297 185	629 194	367 514	281 672	426 865	409 273	265 048
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	54 042	75 537	16 355	137 141	34 675	55 826	46 845	45 921
SE450	Budynki	zł	155 509	111 609	522 405	146 814	132 599	201 150	243 717	132 544
SE455	Maszyny i urządzenia	zł	89 618	107 608	90 342	83 559	76 800	112 277	106 427	73 809
SE460	Zwierzęta reprodukcyjne płci żeńskiej	zł	12 149	2 431	92	0	37 598	57 612	12 284	12 774
SE465	Aktywa bieżące	zł	79 888	89 755	83 867	58 762	46 135	83 737	123 191	63 413
SE470	Zwierzęta produkcyjne	zł	19 269	4 631	122	252	11 340	24 037	56 305	17 274
SE475	Zapasy produktów rolnych	zł	26 305	31 954	6 546	34 522	19 452	33 905	26 167	23 891
SE480	Pozostałe aktywa bieżące	zł	34 314	53 169	77 199	23 989	15 343	25 795	40 719	22 247
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	48 378	53 949	213 974	29 844	34 875	73 080	75 363	28 375
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	zł	33 138	34 715	178 135	19 051	24 868	50 430	55 875	17 767
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	15 241	19 234	35 839	10 793	10 007	22 650	19 489	10 608
SE501	Kapitał własny	zł	342 827	332 990	499 087	396 432	292 932	437 522	457 101	300 086

Tabela 4.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	12 512	17 762	57 133	-1 460	7 684	18 992	24 055	4 062
SE510	Średnia wartość kapitału w gospodarstwie	zł	337 299	310 341	675 061	401 578	291 965	447 041	479 967	284 692
SE516	Inwestycje brutto	zł	16 454	19 915	85 664	29 035	10 135	30 495	17 610	9 908
SE521	Inwestycje netto	zł	84	3 076	55 337	3 741	-4 020	11 058	-2 804	-4 022
SE526	Przepływ gotówki (1)	zł	44 044	38 850	91 944	39 346	36 405	55 746	71 306	35 846
SE530	Przepływ gotówki (2)	zł	26 221	18 776	-612	7 514	26 564	32 979	48 526	24 508

4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej

Tabela 4.2-1 Populacja i próba gospodarstw według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		144 582	18 448	35 962	47 691	34 514	4 646	3 320
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		3 599	152	413	957	1 515	481	81
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO		4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268

Tabela 4.2-2 Struktura produkcji i wydajność według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	17,0	3,1	5,6	12,0	25,3	56,1	148,0
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	1,890	0,995	1,705	1,729	2,126	2,851	7,357
SE011	Czas pracy ogółem	h	4 162	2 190	3 752	3 804	4 679	6 292	16 365
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	1,522	0,970	1,332	1,624	1,788	1,924	1,847
SE016	Czas pracy własnej	h	3 348	2 135	2 930	3 573	3 934	4 233	4 063
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	0,368	0,025	0,374	0,105	0,338	0,927	5,511
SE021	Czas pracy najemnej	h	814	55	822	231	745	2 059	12 302
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	25,3	7,5	11,7	20,3	34,9	67,7	182,1
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	6,7	0,6	1,5	3,9	9,1	22,7	88,1
SE035	Zboża	ha	17,09	5,56	7,93	13,36	23,09	47,23	129,17
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	4,08	0,90	1,56	3,24	5,68	11,52	34,14
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,43	0,06	0,15	0,36	0,63	1,47	2,91
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,12	0,09	0,09	0,14	0,12	0,15	0,14
SE055	Sady	ha	0,12	0,09	0,09	0,14	0,12	0,14	0,12
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
SE071	Uprawy pastwne	ha	3,6	1,0	2,0	3,3	5,5	7,6	15,8
SE072	Ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	Ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	24,0	2,9	6,5	15,4	33,9	78,2	273,5
SE085	Krowy mleczne	LU	3,53	0,59	1,24	3,15	6,57	7,84	12,60
SE090	Pozostałe bydło	LU	2,54	0,31	0,89	2,48	4,55	5,93	7,91
SE095	Owce i kozy	LU	0,10	0,01	0,12	0,06	0,09	0,13	0,98
SE100	Trzoda chlewna	LU	14,15	1,54	3,44	8,12	21,15	58,31	152,31
SE105	Drób	LU	3,60	0,40	0,77	1,55	1,53	5,91	99,59
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	58,5	52,5	52,7	56,8	58,4	63,2	63,0
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	64,5	51,1	64,3	68,5	61,8	67,0	64,8
SE120	Liczba jednostek przeliczeniowych zwierząt żywionych systemem wypasowym na 1 ha	LU/ha	1,69	0,94	1,10	1,73	2,02	1,84	1,36
SE125	Mleczność krow	kg/krowę	4 362	3 406	3 378	3 779	4 629	5 655	5 181

Tabela 4.2-3 Produkcja według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	148 033	36 909	49 533	99 568	200 458	454 616	1 554 636
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	68 400	16 487	25 190	49 908	95 310	214 463	606 417
SE140	Zboża	zł	33 876	9 708	13 732	25 289	45 921	104 000	286 393
SE145	Rośliny białkowe	zł	281	20	81	331	450	688	856
SE150	Ziemniaki	zł	5 905	2 223	3 082	5 003	7 322	11 320	47 584
SE155	Buraki cukrowe	zł	8 915	466	1 990	7 124	13 794	24 541	83 992
SE160	Rośliny oleiste	zł	5 727	1 327	1 886	4 052	7 406	19 958	58 487
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	297	83	217	331	264	161	2 408
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	11 574	1 736	2 935	6 136	17 677	51 229	118 978
SE175	Owoce	zł	1 052	673	1 038	1 350	930	720	743
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Powierzchnia paszowa	zł	15	95	-58	-55	73	405	237
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	759	157	287	347	1 473	1 443	6 739
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	79 038	20 096	23 875	49 094	104 432	239 084	946 296
SE211	Zmiana wartości zwierząt	zł	2 056	-14	-709	-94	4 034	13 333	38 039
SE216	Mleko krowie i przetwory z mleka	zł	12 674	1 612	3 256	9 326	25 122	38 162	59 154
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	4 262	715	1 651	4 229	7 322	9 079	14 192
SE225	Wieprzowina	zł	40 839	4 504	10 116	23 562	61 641	164 390	434 579
SE230	Owce i kozy	zł	143	4	173	89	129	136	1 500
SE235	Mięso dróbów	zł	16 426	12 045	7 631	11 356	8 527	26 710	276 590
SE240	Jaja	zł	3 844	185	255	126	1 040	27	150 964
SE245	Mleko owcze i kozie	zł	42	21	16	80	38	0	14
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	808	1 009	778	326	612	579	9 303
SE256	Pozostała produkcja	zł	594	327	468	567	716	1 069	1 923
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	2 087	1 013	1 408	2 146	3 165	2 882	2 220
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	17 391	3 352	6 646	14 072	27 672	53 992	101 384

Tabela 4.2-4 Koszty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE270	Koszty ogółem	zł	116 562	31 520	48 943	78 259	147 868	337 427	1 237 248
SE275	Zużycie pośrednie	zł	92 298	24 813	31 655	61 554	117 672	273 604	1 048 346
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	70 341	17 336	21 732	44 677	87 830	213 485	877 968
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	5 388	1 294	1 883	3 958	7 738	16 701	46 363
SE295	Nawozy	zł	11 300	2 661	4 080	8 179	15 511	36 864	102 772
SE300	Środki ochrony roślin	zł	4 999	976	1 548	3 383	6 371	16 253	57 938
SE305	Pozostałe koszty bezpśrednie produkcji roślinnej	zł	1 295	122	263	576	1 849	5 957	17 017
SE310	Pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	5 695	656	1 731	4 631	10 390	15 407	29 531
SE315	Pasze dla zwierząt z produkcji własnej	zł	3 475	593	1 399	3 419	5 730	6 583	14 993
SE320	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	38 897	10 398	10 676	22 764	42 989	114 850	585 888
SE325	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu z produkcji własnej	zł	12 326	2 080	4 163	9 226	19 733	44 101	80 740
SE330	Pozostałe koszty bezpśrednie produkcji zwierzęcej	zł	2 766	1 223	1 551	1 185	2 980	7 451	38 457
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	6	0	0	2	3	2
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	21 957	7 477	9 923	16 877	29 843	60 120	170 378
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 864	1 486	2 411	4 601	8 668	15 356	43 301
SE345	Energia	zł	10 221	3 189	4 114	7 218	13 939	32 972	88 087
SE350	Usługi	zł	3 416	1 922	2 207	3 119	4 036	5 630	19 527
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 456	879	1 191	1 938	3 199	6 162	19 464
SE360	Amortyzacja	zł	16 370	6 005	8 352	14 088	23 455	43 416	82 095
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	7 893	701	8 936	2 617	6 741	20 406	106 806
SE370	Wynagrodzenia	zł	3 157	321	570	1 124	3 095	10 511	66 466
SE375	Czynsze	zł	3 306	116	8 045	642	1 589	4 406	24 265
SE380	Odsetki	zł	1 430	264	320	850	2 057	5 489	16 075

Tabela 4.2-5 Dopłaty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 592	1 100	1 576	2 939	5 428	10 751	19 569
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	4 335	1 707	2 300	3 774	6 068	10 931	21 798
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	340	82	125	251	412	808	3 973

Tabela 4.2-6 Saldo dopłat i podatków według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 592	1 100	1 576	2 939	5 428	10 751	19 569
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	4 335	1 707	2 300	3 774	6 068	10 931	21 798
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	670	-73	1	327	1 068	2 922	9 662
SE390	Podatki	zł	1 412	534	726	1 161	1 708	3 102	11 891
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	617	31	-24	337	1 417	6 054	-1 089
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 412	306	221	819	2 625	9 550	4 989
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	795	275	244	482	1 208	3 496	6 078

Tabela 4.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (0 - <4 ESU)	Małe (4 - <8 ESU)	Średnio - małe (8 - <16 ESU)	Średnio - duże (16 - <40 ESU)	Duże (40 - <100 ESU)	Bardzo duże (≥ 100 ESU)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	148 033	36 909	49 533	99 568	200 458	454 616	1 554 636
SE275	Zużycie pośrednie	zł	92 298	24 813	31 655	61 554	117 672	273 604	1 048 346
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 592	1 100	1 576	2 939	5 428	10 751	19 569
SE410	Wartość dodana brutto	zł	59 327	13 196	19 454	40 953	88 213	191 762	525 859
SE360	Amortyzacja	zł	16 370	6 005	8 352	14 088	23 455	43 416	82 095
SE415	Wartość dodana netto	zł	42 956	7 191	11 101	26 865	64 758	148 346	443 764
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	7 893	701	8 936	2 617	6 741	20 406	106 806
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	617	31	-24	337	1 417	6 054	-1 089
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	35 681	6 521	2 142	24 585	59 434	133 995	335 869

Tabela 4.2-8 Dochód na osobę według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (0 - <4 ESU)	Małe (4 - <8 ESU)	Średnio - małe (8 - <16 ESU)	Średnio - duże (16 - <40 ESU)	Duże (40 - <100 ESU)	Bardzo duże (≥ 100 ESU)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną ogółem	zł/A WU	22 732	7 225	6 509	15 537	30 455	52 038	60 315
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną nieopłaconą	zł/F WU	23 445	6 720	1 609	15 137	33 237	69 660	181 875

Tabela 4.2-9 Bilans według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (0 - <4 ESU)	Małe (4 - <8 ESU)	Średnio - małe (8 - <16 ESU)	Średnio - duże (16 - <40 ESU)	Duże (40 - <100 ESU)	Bardzo duże (≥ 100 ESU)
SE436	Aktywa ogółem	zł	391 205	136 686	180 140	322 862	549 110	1 124 261	2 406 111
SE441	Aktywa trwałe	zł	311 317	117 303	150 759	257 727	441 502	899 034	1 722 545
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	54 042	20 024	30 062	47 187	74 604	135 484	273 548
SE450	Budynki	zł	155 509	71 535	79 449	129 337	210 019	460 047	829 113
SE455	Maszyny i urządzenia	zł	89 618	24 300	37 469	72 340	135 062	266 220	546 080
SE460	Zwierzęta reprodukcyjne płci żeńskiej	zł	12 149	1 444	3 778	8 864	21 817	37 282	73 804
SE465	Aktywa bieżące	zł	79 888	19 383	29 381	65 134	107 608	225 227	683 565
SE470	Zwierzęta produkcyjne	zł	19 269	3 201	5 697	12 804	27 942	61 427	199 297
SE475	Zapasy produktów rolnych	zł	26 305	6 752	11 096	21 461	39 175	72 031	171 480
SE480	Pozostałe aktywa bieżące	zł	34 314	9 430	12 588	30 869	40 491	91 768	312 788
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	48 378	7 326	10 151	26 562	71 962	197 249	550 455
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	zł	33 138	5 519	6 013	16 538	49 294	142 221	398 257
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	15 241	1 807	4 138	10 024	22 668	55 027	152 198
SE501	Kapitał własny	zł	342 827	129 359	169 988	296 300	477 148	927 012	1 855 655

Tabela 4.2-10 Wskaźniki finansowe według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	12 512	-1 747	-3 937	8 662	17 120	70 010	196 845
SE510	Średnia wartość kapitału w gospodarstwie	zł	337 299	120 671	156 100	276 872	472 464	962 793	2 091 331
SE516	Inwestycje brutto	zł	16 454	2 871	3 536	8 741	25 681	85 005	150 821
SE521	Inwestycje netto	zł	84	-3 134	-4 816	-5 347	2 226	41 589	68 726
SE526	Przepływ gotówki (1)	zł	44 044	10 523	8 543	33 040	67 910	149 331	377 482
SE530	Przepływ gotówki (2)	zł	26 221	6 147	4 543	22 726	43 603	73 086	176 518

4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Tabela 4.3-1 Populacja i próba gospodarstw według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		144 582	10 125	27 831	51 011	23 761	19 928	11 926
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		3 599	157	337	1 021	720	762	602
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO		4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268

Tabela 4.3-2 Struktura produkcji i wydajność według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	17,0	10,4	5,9	11,0	17,6	27,2	55,8
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	1,890	3,181	1,262	1,623	1,964	1,962	3,130
SE011	Czas pracy ogółem	h	4 162	6 998	2 777	3 571	4 320	4 316	6 946
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	1,522	1,234	1,189	1,526	1,715	1,721	1,807
SE016	Czas pracy własnej	h	3 348	2 715	2 615	3 358	3 774	3 786	3 976
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	0,368	1,947	0,074	0,097	0,248	0,241	1,323
SE021	Czas pracy najemnej	h	814	4 284	162	213	546	531	2 970
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	25,3	2,7	7,8	14,5	24,4	37,8	112,0
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	6,7	0,3	0,5	1,7	4,5	9,0	48,1
SE035	Zboża	ha	17,09	1,51	5,20	9,76	15,59	25,49	78,30
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	4,08	0,51	0,82	1,99	3,56	6,21	21,14
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,43	0,22	0,23	0,30	0,49	0,53	1,35
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,12	0,23	0,17	0,10	0,10	0,09	0,08
SE055	Sady	ha	0,12	0,22	0,17	0,10	0,10	0,09	0,07
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
SE071	Uprawy pastewne	ha	3,6	0,3	1,4	2,4	4,8	5,6	11,2
SE072	Ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	Ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	24,0	32,3	8,3	17,2	24,6	37,8	58,3
SE085	Krowy mleczne	LU	3,53	0,36	1,32	2,77	5,31	5,43	7,92
SE090	Pozostałe bydło	LU	2,54	0,21	0,86	2,05	3,66	3,92	5,93
SE095	Owce i kozy	LU	0,10	0,01	0,02	0,01	0,21	0,11	0,46
SE100	Trzoda chlewna	LU	14,15	1,86	4,78	9,92	14,62	27,88	40,66
SE105	Drób	LU	3,60	29,82	1,21	2,36	0,73	0,39	3,25
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	58,5	53,2	50,6	53,9	55,8	58,9	61,5
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	64,5	49,5	61,2	62,1	63,8	65,7	64,7
SE120	Liczba jednostek przeliczeniowych zwierząt żywnych systemem wypasowym na 1 ha	LU/ha	1,69	1,94	1,52	1,99	1,92	1,69	1,28
SE125	Mleczność krow	kg/krowę	4 362	3 325	3 412	3 841	4 326	4 736	5 173

Tabela 4.3-3 Produkcja według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	148 033	223 495	51 791	91 441	134 293	208 005	477 779
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	68 400	69 960	21 512	34 607	61 456	90 159	298 512
SE140	Zboża	zł	33 876	2 617	8 862	17 820	29 468	51 333	167 076
SE145	Rośliny białkowe	zł	281	9	17	145	341	685	916
SE150	Ziemniaki	zł	5 905	2 197	2 587	3 826	6 452	7 629	21 712
SE155	Buraki cukrowe	zł	8 915	439	1 052	4 714	10 508	13 740	41 185
SE160	Rośliny oleiste	zł	5 727	205	588	1 798	3 161	8 578	39 566
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	297	151	246	171	489	629	143
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	11 574	61 499	6 213	4 882	10 123	6 136	22 297
SE175	Owoce	zł	1 052	2 202	1 848	751	859	766	362
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Powierzchnia paszowa	zł	15	9	-23	-158	-155	53	1 127
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	759	632	122	657	211	609	4 127
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	79 038	153 330	30 207	56 398	71 812	117 004	177 720
SE211	Zmiana wartości zwierząt	zł	2 056	2 426	143	963	1 382	5 740	6 063
SE216	Mleko krowie i przetwory z mleka	zł	12 674	1 054	3 446	8 440	18 464	21 504	35 888
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	4 262	389	1 549	3 643	5 933	6 630	9 248
SE225	Wieprzowina	zł	40 839	5 479	14 579	27 698	42 315	84 512	112 437
SE230	Owce i kozy	zł	143	5	26	24	319	184	622
SE235	Mięso dróbniowe	zł	16 426	91 868	8 780	15 404	4 725	4 152	18 411
SE240	Jaja	zł	3 844	49 743	327	707	36	95	357
SE245	Mleko owcze i kozie	zł	42	38	140	6	9	16	87
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	808	4 755	1 361	476	13	-90	671
SE256	Pozostała produkcja	zł	594	205	72	436	1 025	843	1 546
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	2 087	1 045	2 139	1 898	2 229	2 890	2 031
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	17 391	2 614	6 653	12 675	19 988	29 060	50 497

Tabela 4.3-4 Koszty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE270	Koszty ogółem	zł	116 562	195 214	41 599	78 588	100 100	153 328	358 506
SE275	Zużycie pośrednie	zł	92 298	167 770	33 302	59 284	78 460	123 061	283 277
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	70 341	139 598	23 863	45 113	57 062	94 564	213 893
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	5 388	7 817	1 708	2 905	4 401	6 900	21 969
SE295	Nawozy	zł	11 300	5 442	2 941	5 580	9 945	16 168	54 805
SE300	Środki ochrony roślin	zł	4 999	1 611	1 142	2 076	3 687	6 682	29 173
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 295	8 711	616	391	1 021	702	1 985
SE310	Pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	5 695	382	1 717	4 070	7 750	9 497	15 996
SE315	Pasze dla zwierząt z produkcji własnej	zł	3 475	315	1 333	2 692	4 838	5 222	8 874
SE320	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	38 897	111 150	14 812	28 068	28 246	49 239	84 022
SE325	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu z produkcji własnej	zł	12 326	1 940	4 712	8 818	13 504	21 148	36 826
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	2 766	4 475	926	2 023	2 010	5 374	5 940
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	11	1	0	0	2	4
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	21 957	28 172	9 439	14 171	21 398	28 497	69 383
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 864	3 965	2 236	3 801	6 267	8 746	19 149
SE345	Energia	zł	10 221	18 554	3 989	5 943	9 478	12 287	34 014
SE350	Usługi	zł	3 416	2 148	2 060	2 869	3 373	3 903	9 266
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 456	3 505	1 153	1 558	2 280	3 561	6 955
SE360	Amortyzacja	zł	16 370	16 759	7 231	11 571	17 616	23 883	42 860
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	7 893	10 684	1 066	7 732	4 024	6 384	32 370
SE370	Wynagrodzenia	zł	3 157	8 698	681	1 175	1 977	2 658	15 887
SE375	Czynsze	zł	3 306	159	87	5 881	910	1 539	10 199
SE380	Odsetki	zł	1 430	1 827	298	676	1 138	2 186	6 284

Tabela 4.3-5 Dopłaty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 592	666	1 362	2 022	3 425	6 014	14 283
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	4 335	829	1 703	2 534	4 174	6 390	18 044
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	340	23	79	164	299	460	1 853

Tabela 4.3-6 Saldo dopłat i podatków według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 592	666	1 362	2 022	3 425	6 014	14 283
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	4 335	829	1 703	2 534	4 174	6 390	18 044
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	670	717	177	386	535	1 362	2 103
SE390	Podatki	zł	1 412	880	518	898	1 283	1 737	5 865
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	617	-707	-46	136	926	1 873	2 635
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 412	1 027	115	463	1 628	3 109	5 562
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	795	1 733	161	327	702	1 237	2 928

Tabela 4.3-7 Dochód na gospodarstwo rolne według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	148 033	223 495	51 791	91 441	134 293	208 005	477 779
SE275	Zużycie pośrednie	zł	92 298	167 770	33 302	59 284	78 460	123 061	283 277
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 592	666	1 362	2 022	3 425	6 014	14 283
SE410	Wartość dodana brutto	zł	59 327	56 392	19 851	34 178	59 259	90 958	208 785
SE360	Amortyzacja	zł	16 370	16 759	7 231	11 571	17 616	23 883	42 860
SE415	Wartość dodana netto	zł	42 956	39 632	12 620	22 607	41 643	67 075	165 925
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	7 893	10 684	1 066	7 732	4 024	6 384	32 370
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	617	-707	-46	136	926	1 873	2 635
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	35 681	28 241	11 508	15 011	38 545	62 564	136 190

Tabela 4.3-8 Dochód na osobę według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną ogółem	zł/A WU	22 732	12 460	9 998	13 927	21 207	34 192	53 009
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną nieopłaconą	zł/F WU	23 445	22 886	9 682	9 834	22 470	36 358	75 363

Tabela 4.3-9 Bilans według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE436	Aktywa ogółem	zł	391 205	354 487	164 380	264 080	418 028	582 065	1 123 090
SE441	Aktywa trwałe	zł	311 317	287 697	137 403	216 921	329 323	466 230	846 250
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	54 042	12 493	21 794	36 126	56 216	83 624	187 437
SE450	Budynki	zł	155 509	213 847	82 920	116 641	162 303	218 342	323 099
SE455	Maszyny i urządzenia	zł	89 618	60 174	28 835	55 543	94 041	143 604	303 181
SE460	Zwierzęta reprodukcyjne płci żeńskiej	zł	12 149	1 184	3 854	8 611	16 763	20 659	32 532
SE465	Aktywa bieżące	zł	79 888	66 790	26 976	47 159	88 704	115 835	276 841
SE470	Zwierzęta produkcyjne	zł	19 269	27 103	7 093	13 573	19 674	30 768	45 377
SE475	Zapasy produktów rolnych	zł	26 305	4 666	8 872	15 815	26 947	40 233	105 671
SE480	Pozostałe aktywa bieżące	zł	34 314	35 021	11 011	17 771	42 083	44 834	125 792
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	48 378	71 060	7 875	19 000	37 625	76 180	224 268
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	zł	33 138	56 417	5 352	12 461	24 692	53 744	149 047
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	15 241	14 643	2 523	6 539	12 933	22 436	75 221
SE501	Kapitał własny	zł	342 827	283 427	156 505	245 080	380 402	505 885	898 822

Tabela 4.3-10 Wskaźniki finansowe według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	12 512	1 868	-1 100	-395	23 585	20 594	72 947
SE510	Średnia wartość kapitału w gospodarstwie	zł	337 299	346 487	147 918	231 821	356 446	496 342	918 691
SE516	Inwestycje brutto	zł	16 454	16 957	2 505	6 351	14 688	28 127	75 811
SE521	Inwestycje netto	zł	84	198	-4 726	-5 220	-2 928	4 244	32 952
SE526	Przepływ gotówki (1)	zł	44 044	42 308	15 847	22 172	48 849	69 807	152 245
SE530	Przepływ gotówki (2)	zł	26 221	24 600	11 807	14 547	31 472	42 000	74 346

Literatura

- [1] FADN. An A to Z of methodology. Office for Official Publications of the European Communities. Luxemburg 1989.
- [2] RI/CC 882 Rev. 7.0. Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 10. October 2002.
- [3] RI/CC 1256 r.3. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 2005.
- [4] RI/CC 1296. The weighting system for the UE-FADN results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 1999.
- [5] http://europa.eu.int/comm/agriculture/rca/index_en.cfm.
- [6] http://forum.europa.eu.int/irc/agri/rca/info/data/tabstd_en.htm